

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ

СЕМЕНЮК С.К.

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Озеленення інтер'єрів офісних приміщень (фітодизайн) – це не лише елемент декору, а ще й функціональний інструмент, що покращує робоче середовище, впливаючи на фізичне та психологічне здоров'я працівників, а також на продуктивність компанії в цілому [4,5].

Функціональне значення озеленення в офісі можна розділити на кілька основних напрямків:

1. Поліпшення мікроклімату при озелененні інтер'єрів офісних приміщень

Завдяки озелененню офісних приміщень покращується мікроклімат, який не лише прикрашає інтер'єр, а й створює комфортні та здорові умови для роботи [4]. Повітря очищується завдяки поглинанню рослинами шкідливих домішок (формальдегідів, бензолу), які виділяють офісна техніка, меблі та оздоблювальні матеріали. Одночасно відбувається підвищення вологості повітря, зменшується сухість слизових оболонок та шкіри, а також рослини виробляють кисень. Окрім того, велика кількість рослин затримує пил, зменшує його концентрацію в приміщенні [5].

До основних переваг озеленення для офісного мікроклімату можна віднести:

- Підвищення вологості - відбувається регуляція вологості повітря, що особливо важливо в опалювальний сезон, коли повітря стає надто сухим. Запобігається пересихання слизових оболонок офісних працівників.
- Очищення повітря - рослини виділяють кисень та поглинають вуглекислий газ. Зменшується концентрація шкідливих речовин, що виділяються офісною технікою та меблями.
- Терморегуляція - завдяки процесу транспірації (випаровування води листям) трохи знижується температура в приміщенні. Це полегшує роботу в спеку.
- Зниження стресу - озеленення інтер'єрів створює затишну атмосферу, зменшує рівень шуму, що позитивно впливає на психологічний стан та продуктивність персоналу [1,6,7].

Якщо озеленення підбрано правильно, офіс перетворюється на комфортне місце, де приємно працювати, що безпосередньо впливає на здоров'я та настрої працівників [4].

Рекомендації щодо вибору та розміщення рослин:

- Оптимальні рослини - рослини повинні бути невибагливими, з великою площею листя, такі як хлорофітум, фікус, сансев'єрія, драцена. Вони є найкращими "очищувачами" повітря.

- Розміщення – уважно розміщуйте рослини у зонах відпочинку, біля робочих місць. Уникайте перекриття природного світла та перешкоджання руху персоналу.
- Догляд – рослини потребують регулярного поливу, очищення листя від пилу та правильного освітлення [4].

2. Психофізіологічна функція озеленення

Озеленення інтер'єрів офісних приміщень виконує важливу психофізіологічну функцію, яка полягає у покращенні загального самопочуття, зниженні рівня стресу та підвищенні працездатності працівників. Зелені рослини не лише декорують простір в офісі, але й діють як елемент «зеленого» дизайну, що гармонізує робоче середовище [4].

Основні психофізіологічні функції та впливи включають:

- Зниження стресу та втоми - природні композиції та живі рослини допомагають структурувати простір, створюючи психологічно комфортну обстановку, допомагають працівникам розслабитися, знижують рівень тривоги та втоми очей від роботи за комп'ютером.
- Збільшення продуктивності - завдяки покращенню самопочуття та зниженню рівня стресу, персонал стає більш зосередженим, робота більш ефективною [5,6]. Озеленення робить офіс затишнішим, що сприяє кращій концентрації та меншій втомлюваності працівників.
- Естетична та емоційна функція - живі рослини формують емоційний зв'язок з брендом компанії та додають глибину в інтер'єр [4,5].
- Озеленення є невід'ємною частиною офісного простору, яка допомагає трансформувати стандартні робочі місця на більш дружні до людини, створюючи фоновий комфорт [5].

3. Функція зонування та дизайну (естетика та організація простору)

- Зонування офісу - рослини, особливо високі або у вигляді вертикальних стін, використовуються для зонування опенспейсів (відкритих офісів), розділяючи робочі місця, зони відпочинку та переговорні кімнати.
- Естетична привабливість - зелень робить робочий простір затишним, стильним та сучасним, що підвищує імідж компанії в очах клієнтів та партнерів.
- Оформлення інтер'єру - вертикальне озеленення та фітостіни є трендовим рішенням, що дозволяє раціонально використовувати простір стін, не займаючи робочі поверхні. Йдеться про такий напрямок, як вертикальне озеленення в інтер'єрі. У цьому випадку рослини розміщуються вертикально на стіні, що дає можливість, не займаючи площі квартири або офісу, створювати красиві композиції з рослин. У такому середовищі людина відчуває себе затишно і комфортно – з одного боку, вона не втрачає необхідну для проживання площу, а з іншого боку, отримує на ній справжній оазис природної краси [3,7,8].

Озеленення офісних приміщень вирішує завдання зонування, покращення мікроклімату та створення біофільного середовища. Рослини

використовуються для створення комфортних робочих зон, підвищення продуктивності та надання простору унікального стилю [5,6]. Зелені насадження є гнучким інструментом для поділу відкритого офісного простору (open space) без використання масивних стін.

- Вертикальне зонування - стіни з живих рослин або високі стелажі з вазонами слугують «зеленими перегородками». Вони розділяють офіс на окремі кабінети, зони відпочинку або переговорні.
- Створення приватних зон – зелені рослини допомагають зменшити візуальний шум і створити інтимніші куточки для фокусної роботи або переговорів, при цьому зберігаючи відчуття відкритого простору.
- Організація простору – рослини в напольних вазонах можна використовувати для маркування шляхів руху, відокремлення робочих місць від зон проходу [4,5,10].

Відносно функції дизайну та фітодизайну. Рослини формують загальну атмосферу офісу та інтегруються в його стилістику [4]:

- Біофільний дизайн – впровадження природних елементів є важливим для психологічного комфорту працівників. Воно покращує робочу атмосферу та фізичне самопочуття [11].
- Естетична привабливість – сучасні тенденції включають вертикальне озеленення, композиції в контейнерах, озеленення стелі та використання стабілізованого моху, що надає інтер'єру унікальності.
- Стилiстичний акцент - фітодизайн дозволяє підкреслити стиль компанії, її статус та турботу про персонал, використовуючи різні види рослин.
- Регулювання середовища - окрім візуальної складової, рослини очищують повітря, регулюють рівень вологості, створюючи сприятливий для здоров'я мікроклімат [1,7,8].

4. Екологічна функція при озелененні інтер'єрів офісних приміщень

Екологічна функція озеленення в офісних приміщеннях є однією з найважливіших у сучасному фітодизайні, оскільки вона спрямована на створення здорового, комфортного та продуктивного середовища [9]. Ця функція охоплює низку аспектів, що покращують фізичний стан офісного простору та самопочуття працівників:

- Фітофільтрація (очищення повітря) – рослини діють як природні фільтри. Вони поглинають шкідливі хімічні речовини (формальдегід, бензол, трихлоретилен), які виділяються офісною технікою, меблями з ДСП та будівельними матеріалами, збагачують повітря киснем.
- Зволоження повітря – зелені рослини виділяють вологу в процесі транспірації. Це дозволяє підтримувати оптимальний рівень вологості, який часто знижується через роботу кондиціонерів та систем опалення.
- Акустика (зниження рівня шуму) - живі зелені стіни, вертикальне озеленення, великі вазони виконують роль натуральних перегородок, які заспокоюють, зменшують відлуння та покращують акустичні характеристики простору.

- Регуляція мікроклімату - рослини допомагають знижувати температуру в приміщенні влітку, створюючи прохолоду.
- Зниження рівня стресу - біофільний дизайн та наявність живих рослин покращують емоційний стан працівників, сприяють концентрації уваги, тим самим підвищують продуктивність праці [4,5,6,7].

Використання витривалих видів рослин, таких як хлорофітум, сансев'єрія чи епіпремум, є ефективним способом вирішення цих екологічних завдань.

Таким чином, використання рослин у дизайні офісу дозволяє гармонійно поєднувати функціональність простору з естетичним задоволенням, створювати середовище, яке стимулює творчість та зменшує стрес, позитивно впливати на загальну ефективність роботи [3,2,4].

Список використаних джерел:

1. Бойко Т. О. Озеленення готельно-ресторанних комплексів як інструмент реалізації принципів сталого розвитку. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. Вип. 147. Частина 1. 2026. С. 364-373.
2. Лавриць В. Ю., Котовська Ю. С. Озеленення інтер'єру як невід'ємна частина дизайну сучасних готельно-ресторанних комплексів. Таврійський науковий вісник. Вип. 127. 2022. С. 79–81. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.127.10>
3. Омелянова В. Ю., Котовська Ю. С. Особливості озеленення офісних приміщень. Наукові читання імені В.М. Виноградова : Матеріали II-ої Всеукр. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих уч., м. Херсон, 20–21 трав. 2020 р. Херсон, 2020. С. 32–34.
4. https://flore.com.ua/ua/publications/racionalnoe-ispolzovanie-sten-ofisa-vertikalnoe-oz/?srsltid=afmboovh_jwknyf3andlhssmxd8kvk5c_n2pe_oqmtlmbvrh87mro08.
5. <https://kyiv-city.com/ua/article/242823-ofisne-ozelenennya-osoblyvosti-ta-perevagy>.
6. https://flore.com.ua/ua/publications/racionalnoe-ispolzovanie-sten-ofisa-vertikalnoe-oz/?srsltid=afmboovh_jwknyf3andlhssmxd8kvk5c_n2pe_oqmtlmbvrh87mro08.
7. <https://kyiv-city.com/ua/article/242823-ofisne-ozelenennya-osoblyvosti-ta-perevagy>.
8. <https://lorashen.ua/publication/ozelenenie-interera/?srsltid=AfmBOOpS5aeb5b1VxCw7ipjQRXssUBK7SzCZvgzaH9NeNBomECQrgena>.
9. Мотузна О. Є., Бойко Т. О., Міхнова А. В. Екологічні критерії добору рослин для озеленення зимових садів. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Екологічний стан навколишнього середовища та раціональне природокористування в контексті сталого розвитку». 30–31 жовтня 2025 року. 2025. 100-103.
10. Бойко Т. О., Дементьєва О. І., Бойко П. М., Котовська Ю. С., Теленга К. О. Досвід використання *Trachycarpus fortunei* (Hook.) H. Wendl. в озелененні ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет». Do desenvolvimento mundial como resultado de realizações em ciência e investigação científica : Coleção de trabalhos científicos «ΛΟΓΟΣ» com materiais da conferência científico-prática internacional. 2020. Vol. 1, 9 de outubro de 2020. Lisboa, Portugal: Plataforma Científica Europeia. 102–106.
11. Бойко Т.О. Озеленення готельно-ресторанних комплексів як інструмент реалізації принципів сталого розвитку. Таврійський науковий вісник. 2026. № 147. Ч. 364-373.